

BEGAVET MED GLÆDE

Begavet med Gæster 28 februar 23 Velkommen

Begavet med Glæde er et netværk for fagfolk, politikere, forældre, børn og unge.

Vi arbejder fagligt og uddannelsespolitisk for retten til trivsel og udfordringer for alle højtbegavede børn.

Vores fokusgruppe for undervisere laver events og workshops - live og online, hvor lærere uforstyrret kan udveksle erfaringer med andre undervisere.

- Offentlige møder med oplæg og diskussion
- Samarbejder
  - Nationalt (DTN; Astra/ Akademiet for Talentfulde Unge m.fl)
  - Internationalt (HLP, Nordic Network for Gifted Education - the G-Word partnership)
- Høringssvar og Idekatalog til folketingspolitikere
- Med i UVMs "ekspertgruppe ifm. initiativ om styrket fokus på elever med høj begavelse gennem tidlig opsporing og nye redskaber"
- Fokus på folkeoplysning og opmærksomhed.
- PFA Brug Livet Fonden: Årets hjertesag 2022

Program

- Velkommen
  - Low pressure sales pitch / Begavet med Glæde
  - 100 kr./år - stemmeret
  - mulighed for at stille op til tillidsposter.
  - tidlig info om/tilmelding om events
  - indflydelse
  - vi vil helst tilbyde aktiviteter gratis også uden medlemskab
- <https://www.facebook.com/groups/begavetundervisning>
- Ekspertgruppe skal lave tjeklister og vejledninger
- Stigende interesse for de højtbegavede børn og for at møde dem i skolerne
- Uglegaardskolen med Pernille og Maria gør det

Et godt tilbud

- et trivselstilbud til højtbegavede børn på Uglegårdsskolen

Præsentation

Pernille Wulff

45 år, uddannet lærer i 2002

Linjefag i dansk, matematik, natur/teknologi og fysik/kemi

Naturfagsvejleder og talentvejleder

Gift og mor til to børn på 14 og 16

Lidt om Uglegårdsskolen...

- Beliggende i Solrød
- 1200 elever fordelt i fem spor samt to specialklasserækker
- 180 ansatte
- 20 vejledere i div. fag, AKT, inklusion mv.
- Forventning fra ledelsen om talentudvikling:
  - En del af dagligdagen i klasserne
  - Via eksterne talenttilbud og samarbejde med gymnasiet
- Værdigrundlag: “Jeg kan, jeg dur. Alle er en af vore egne”

Historien om “Et godt tilbud”

Efteråret 2020: Første samtaler

Foråret 2021: Møde med skoleleder

Efterår 2021: Start på talentvejlederuddannelse og opstart af “Et godt tilbud”

Fokus på HB i uddannelse og på skolen

Forår 2022: Afslut uddannelse, første ekskursion og plan for skoleåret 2022/23

Skoleåret 2022/23: Fokus på kollegaer, screeninger, holdaktiviteter og undervisningsdifferentiering

Et godt tilbud i dag

Elevrettede tilbud:

Undervisning på små hold

Ekskursioner

Samtaler

(Frikvarterstilbud)

Kollegarettede tilbud:

Screening af elever

Vejledning ift. elever

Vejledning ift. undervisning

Observation i klassen

Udbygge forståelse og viden

Andre opgaver:

Arrangere faglige oplæg

Sikre overlevering

Deltage i netværksmøder

Forældresamtaler

Sparring med lokalpolitikere

Koordinere tilmelding til eksterne
talenttilbud

Udvikle talentstrategi

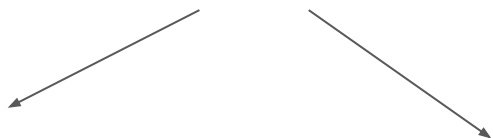
Videreformidle ideerne til eksterne

.....

...og så er der forældrene...

Identifikation af højtbegavede elever

To veje ind

WISC-test (PPR eller privat)

Henvendelse fra lærer, pædagog, leder...

130 som samlet score eller i deltests

Tjekliste lærer

Elevets navn _____ Elevets alder _____ Dato i dag _____

Klasse/nr. _____ Skole _____

Her er nogle udsagn om elever, som kan passe mere eller mindre godt. Sæt en ring om 1, hvis beskrivelsen passer godt eller ofte. Sæt en ring om 2, hvis beskrivelsen passer til en vis grad eller nogen gange og en ring om 0, hvis beskrivelsen ikke passer.

0 = Passer ikke 1 = Passer til en vis grad eller nogen gange 2 = Passer godt eller ofte

0	1	2	Er hurtig optagende
0	1	2	Har en rigtig god hukommelse
0	1	2	Lærer hurtigt
0	1	2	Har en stort ordforråd
0	1	2	Er god til at tænke logisk
0	1	2	Er god til at tænke sig om, ræsonnere, reflektere
0	1	2	Kan blive helt optaget, når det er noget, der er interessant
0	1	2	Er god til at arbejde med tal/matematik
0	1	2	Holder fast i sine interesser
0	1	2	Er fælsom og følelsespraglet
0	1	2	Går op i fairnes og retfærdighed
0	1	2	Er god til at forstå komplekse sammenhænge
0	1	2	Er skævt til at konceptuere sig gennem længere tid
0	1	2	Er ekstremt nygerrig og ved meget om mange ting
0	1	2	Er svært at distrahere på et eller flere fagområder /forhold til, hvad man kan forvente af elever på samme alder
0	1	2	Er god til at konceptuere og forestille sig ting
0	1	2	Er meget observant
0	1	2	Er god til at tænke strategisk
0	1	2	Er suverent en af de dygtigste i klassen i et eller flere fag
0	1	2	Giver ofte vurdere, der er særlig gode i forhold til alder
0	1	2	Er dygtig til at arbejde målrettet for at finde frem til løsninger
0	1	2	Kan godt lide projektarbejde i skolen
0	1	2	Har gode arbejdsvaner
0	1	2	Er livende interesseret i skolearbejdet
0	1	2	Er særligt dygtig til at håndtere store mængder af information.

Tjekliste forælder

Barnets navn _____ Barnets alder _____ Dato i dag _____

Barnets Klasse _____ Barnets skole _____

Her er nogle udsagn om alle børn, som kan passe mere eller mindre godt. Sæt en ring om 1, hvis beskrivelsen passer godt eller ofte. Sæt en ring om 2, hvis beskrivelsen passer til en vis grad eller nogen gange og en ring om 0, hvis beskrivelsen ikke passer.

0 = Passer ikke 1 = Passer til en vis grad eller nogen gange 2 = Passer godt eller ofte

0	1	2	Har et stort ordforråd
0	1	2	Er hurtig optagende
0	1	2	Har en rigtig god hukommelse
0	1	2	Kan blive helt optaget, når det er noget, der er interessant
0	1	2	Går op i fairnes og retfærdighed
0	1	2	Er god til at lære rigt
0	1	2	Lærer hurtigt
0	1	2	Er god til at forstå komplekse sammenhænge
0	1	2	Skævt til at få fast hold på små detaljer
0	1	2	Er god til at tænke sig om, ræsonnere, reflektere
0	1	2	Barnet kan være meget abstrakt, inden det kan i skole
0	1	2	Er fælsom og følelsespraglet
0	1	2	Er lang observant
0	1	2	Er ekstremt nygerrig og ved meget om mange ting
0	1	2	Giver ofte vurdere, der er særlig gode i forhold til alder
0	1	2	Er god til at konceptuere og forestille sig ting
0	1	2	Barnet udvikle tidligt humoristisk sans
0	1	2	Barnet fremstille meninger og vurderinger, inden det kan i skolen, som en særlig observant
0	1	2	Er god til at arbejde med tal/matematik
0	1	2	Barnet kan være lidt inderskælvende
0	1	2	Sprogudviklingen startede meget tidligt
0	1	2	Barnet kan afbalancere, inden det kan i skole
0	1	2	Foretrækker at være sammen med kammerater med samme interesse
0	1	2	Barnet bruger fremmedord, inden det kan i skole
0	1	2	Er perfektionistisk

Afventer med spænding de officielle screeningslister

Tjekliste elev

Elevers navn _____ Dns alder _____ Dato i dag _____

Klasse _____ Skole _____

Her er nogle udsagn, som kan passe mere eller mindre godt på dig. Sæt en ring om 1, hvis beskrivelsen passer godt eller ofte. Sæt en ring om 2, hvis beskrivelsen passer til en vis grad eller nogen gange og en ring om 0, hvis beskrivelsen ikke passer.

0 = Passer ikke 1 = Passer til en vis grad eller nogen gange 2 = Passer godt eller ofte

0	1	2	Ig kan blive helt optaget, når det drejer sig om noget, jeg finder interessant
0	1	2	Ig lærer hurtigt
0	1	2	Ig har et stort ordforråd
0	1	2	Ig er god til at tænke logisk
0	1	2	Ig går op i fairnes og retfærdighed
0	1	2	Ig synes, det er spændende at undersøge noget og få noget nyt at vide
0	1	2	Ig er ekstremt nygerrig og ved meget om mange ting
0	1	2	Ig er god til at konceptuere og forestille mig ting
0	1	2	Ig er meget hurtig
0	1	2	Ig er god til at tænke mig om, ræsonnere og reflektere
0	1	2	Ig ved, jeg er lang og dygtig
0	1	2	Ig har et stort ordforråd
0	1	2	Ig har en rigtig god hukommelse
0	1	2	Ig er god til at arbejde med tal/matematik
0	1	2	Ig er god til at anvende mig på computer
0	1	2	Ig holder fast i mine interesser
0	1	2	Ig er meget observant
0	1	2	Ig er fælsom og følelsespraglet
0	1	2	Ig kan lide ide udfordringer i skolen
0	1	2	Ig foretrækker at være sammen med kammerater, der har samme interesse som mig
0	1	2	Ig synes, jeg er anderledes i forhold til andre på min alder
0	1	2	Ig er god til at tænke strategisk
0	1	2	Ig er meget humoristisk
0	1	2	Ig kan lide anderledes i forhold til andre på min alder
0	1	2	Ig kan godt lide projektarbejde i skolen

Piger Tosprogede

Cut-off-score

Elever 34
Forældre 36
Lærer 21

Efter identifikation...

- Afdækning af trivselssituationen for den enkelte elev ved hjælp af Learning Rating Scale og Well-being Rating Scale
- Samtaler med relevante parter: Lærere, pædagoger, ledere, PPR, specialundervisningskonsulent, forældre, barnet selv...

WRS Well-being Rating Scale

Navn _____ Alder _____ Dato _____ Nr _____
Klasse _____ Skole _____

Hvordan har du det lige nu? Sæt et mærke på linjerne nedenfor, og fortal os, hvad du mener.

Nærmiljø

Jeg har det ikke godt, der hvor jeg bor 😞 |-----| 😊 Jeg har det godt, der hvor jeg bor 😊

Skolen

Jeg har det ikke godt i skolen 😞 |-----| 😊 Jeg har det godt i skolen 😊

Kammeraterne

Jeg har det ikke godt med mine kammerater 😞 |-----| 😊 Jeg har det godt med mine kammerater 😊

Familien

Jeg har det ikke godt med min familie 😞 |-----| 😊 Jeg har det godt med min familie 😊

Hvordan har du det med dig selv?

Jeg har det ikke godt med mig selv 😞 |-----| 😊 Jeg har det godt med mig selv 😊

Copyright © 2012 Dr. Poul Nissen

LRS Learning Rating Scale

Navn _____ Alder _____ Dato _____ Nr _____
Klasse _____ Skole _____

Hvordan synes du det går i skolen lige nu? Sæt et mærke på linjerne nedenfor, og fortal os, hvad du mener.

Fagligt

Jeg lærer ikke meget i skolen 😞 |-----| 😊 Jeg lærer meget i skolen 😊

Socialt

Jeg har det ikke godt i skolen 😞 |-----| 😊 Jeg har det godt i skolen 😊

Metode

Lærernes måde at undervise på passer ikke godt til mig 😞 |-----| 😊 Lærernes måde at undervise på passer godt til mig 😊

Forventning

Der forventes ikke meget af mig i skolen 😞 |-----| 😊 Der forventes meget af mig i skolen 😊

**Forløbet er individuelt
for hver enkelt elev**

Hvordan ser tilbuddet ud for barnet?

Direkte:

Samtaler - en ekstra voksen

Trivselsvurderinger

Tilbud uden for klassen:

- Hold
- Andre klasser
- Uden for skolen

Øget differentiering/diverse aftaler i klassen

Indirekte:

Vejledning af kollegaer

Supervision

Samtaler med forældre

Tilbuddet set fra vores kollegaers synspunkt

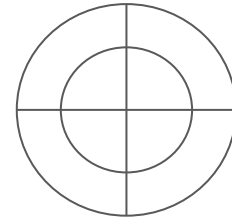

Ni ting at undersøge

Punkterne er skrevet i tilfældig rækkefølge, så start med de punkter, som giver bedst mening for dig og arbejd punkterne igennem.

- Vær nysgerrig på, hvad der fungerer godt og mindre godt.
- Tal med eleven om, hvordan det er at gå i skole. Tal bl.a. om, hvad der er sjovt, hvad der er kedeligt, og om eleven oplever, at der er nogle fag eller ting, hvor der er for mange oplevede gentagelser.
- Fjern en del af de oplevede gentagelser. Overvej om ikke eksempelvis tre opgaver ud af 20 er nok, eller om der skal laves endnu en personkarakteristik.
- Vær nysgerrig. Hvor bred er, og hvor dybt stikker elevens viden? Er der mulighed for faglige udfordringer i bestemte emner, som eleven i forvejen er interesseret i? Find huller i undervisningen, hvor der er plads til, at eleven arbejder med noget som for eleven er interessant.

Ni ting at undersøge - fortsat

- Overvej hvilken “alder” eleven har emotionelt, socialt, intellektuelt (abstraktionsniveau), fagligt. Hvis de fire aldre ikke er ens, så overvej om den asynkrone udvikling kan være årsagen til nogle af de udfordringer, som eleven har. Overvej om noget kan ændres, så det er lettere for eleven at være i. Lad barnet møde krav, som matcher de forskellige “aldre” frem for at forvente noget, som barnet ikke kan leve op til.
- Tal med forældrene om, hvad de oplever.
- Undersøg, hvordan det går i frikvartererne. Hvad leger barnet? Er barnet alene eller sammen med andre? Er der styr på legene og reglerne?
- Hvordan er min relation til eleven? Er den god, så jeg selv kan arbejde med ovenstående punkter, eller skal jeg få en kollega til at hjælpe?
- Find udfordringer i de fag, som eleven oplever som kedelige, og lad eleven arbejde med udfordringerne. Sørg for, at udfordringerne bygger på de øverste trin i Blooms taksonomi.

ABC-modellen - Kirsten Baltzer

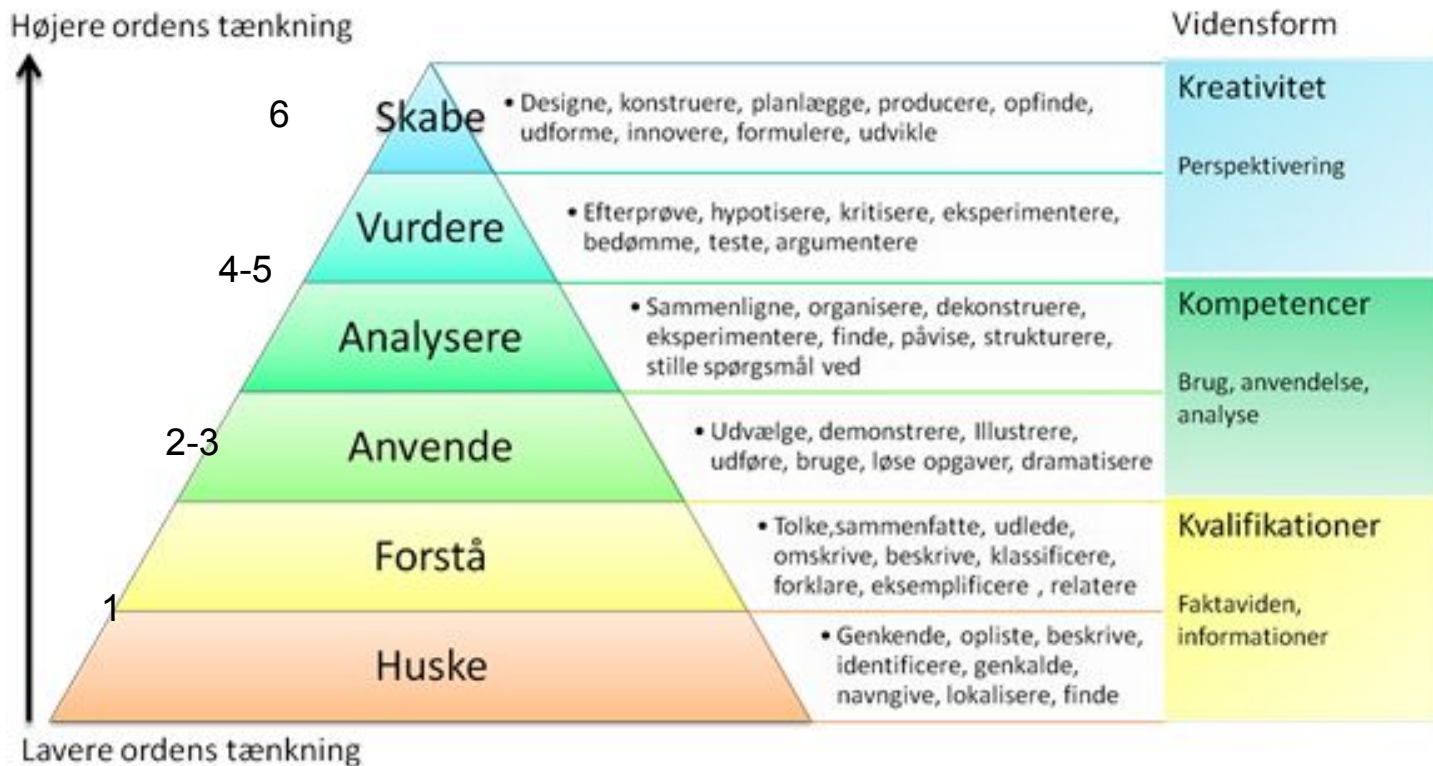

Niveau	Beskrivelse
A	Minimumskrav: Beskriver det absolut nødvendige laveste niveau med hensyn til viden, kompetencer eller færdigheder, som alle elever i princippet skal nå inden for et bestemt fag eller fagområde.
B	Almindelige krav og kompetencer/færdigheder: Det er som hovedregel ikke muligt at arbejde videre mod nye krav, før minimumskrav er opfyldt. På den anden side set kan flertallet af elever nå meget mere end niveau A-krav – både kvantitativt og kvalitativt. De almindelige krav skal være realistiske, og det forudsættes, at de kan opfyldes af de fleste elever.
C	Ekspertkrav og -kompetencer/færdigheder: Beskriver det højest opnåelige inden for et fagområde. Indeholder kompetencer i at kunne analysere og vurdere samt skabe nye synteser. Hertil kommer refleksioner og metarefleksioner - altså refleksioner og egne refleksioner.

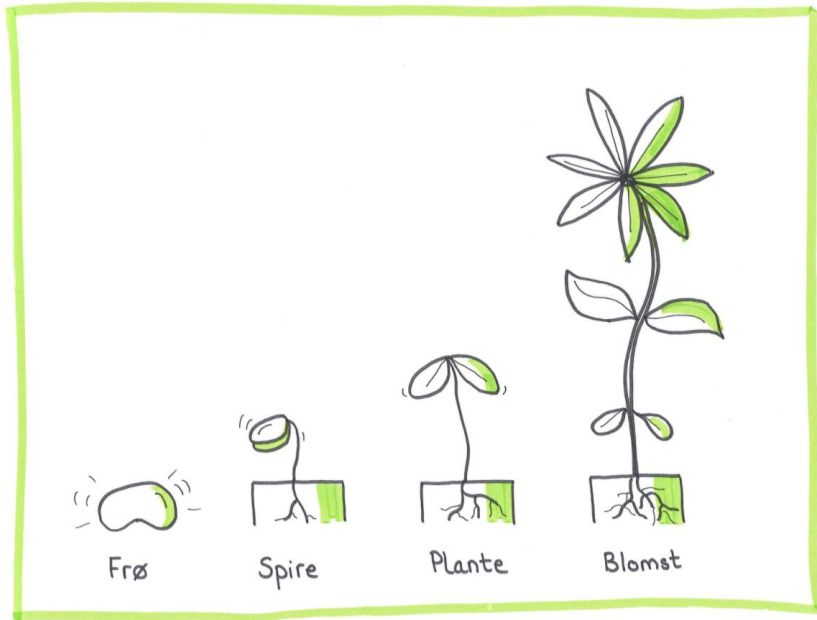
ABC-modellen - Kirsten Baltzer

Niveau	Beskrivelse
A	<p>På Niveau A stiller underviseren type 1-problemer. De er veldefinerede med et præcist mål. Eleverne viser, de kan løse opgaven ved at efterligne en forevist metode eller teknik. Det fører dem til det korrekte svar eller det rigtige resultat. Type 1-problemer er ikke ægte problemer, snarere spørgsmål, der kræver ukomplicerede svar.</p>
B	<p>På Niveau B stiller underviseren type 2 og 3-problemer. Type 2-problemer er veldefinerede, og eleven skal finde den rigtige metode og bruge den til at finde det rigtige svar. Type 3-problemer er lidt mere komplicerede. Problemet er stadig veldefineret, og eleven skal bruge kendte metoder på en ny måde eller selv finde frem til en metode, der fører til det korrekte svar. Kompliceringerne fra type 1 til type 2 og 3-problemer er forbundet med problemløsning, ikke med problemformulering.</p>
C	<p>På Niveau C stiller underviseren eller eleven selv problemtyper med stigende kompleksitet:</p> <p>Type 4-problemer er veldefinerede og har et specifikt mål. Eleverne opmuntres til at finde deres egen løsning på problemet. De skal bruge den bedste metode og finde frem til specifikke kriterier, der kendetegner den bedste løsning.</p> <p>Type 5-problemer er veldefinerede og har et specifikt mål. Eleverne skal vælge deres egne kriterier for både den bedste metode og bedste løsning af problemet.</p> <p>Type 6-problemer er komplekse og ikke klart definerede. Dette er en udfordring, da det fordrer beslutning om, hvilket emne der i det hele taget skal undersøges for at indkredse og formulere problemet. Eleverne skal selv finde ud af, hvordan de angriber udfordringen og finder løsninger. Det stiller endnu større krav til refleksion og kreativitet end type 4 og 5-problemer.</p> <p>Arbejdet med de komplicerede problemtyper 4, 5, og 6 involverer kompetencerne fra de foregående typer. De ligger integrerede i niveau C-kravene.</p> <p>Type 5 og 6-problemer på niveau C stiller langt højere krav til faglig viden og kompetence end det sædvanlige niveau for klassetrin eller trinforløb.</p>

Blooms taksonomi og problemtyperne

Nytænkning af ABC-modellen og Blooms taksonomi

Hvorfor skal man i gennem A og B for at nå til C?

Oplevede gentagelser...

Hvordan sikrer vi os opgaver på komplekst nok niveau til de højtbegavede elever?

Løsning:

Udskil et ekstra niveau

Differentier oppefra

Ændre i “reglerne”, man må gerne hoppe :-)

Blomstermodellen - et eksempel

ABC-modellen	Problemtyper	Blooms taksonomi	Model for udvidet undervisningsdifferentiering: "Blomstringsmodellen"	Konkrete eksempler fra undervisningsforløb i 2.c
A	1: Problemer, der er veldefinerede med et præcist mål. Type 1-problemer udgør minimumskrav og er spørgsmål, som kræver ukomplicerede svar.	Kvalifikationer: Huske, forstå	 Frø	Spørgsmål: Hvor bor Ignora? Bogommeldelse: Bogens titel
B	2, 3: Problemerne er stadig veldefinerede, og eleverne skal bruge kendte metoder eller finde frem til en metode, som leder til et korrekt svar.	Kompetencer: Anvende	 Spire	Spørgsmål: Hvad sker der med Ignora i skolen? Bogommeldelse: Indre og ydre personkarakteristik
C	4, 5: Her analyseres, vurderes, skabes synteser, reflekteres og metareflekteres. Type 4 og 5-problemerne er stadig veldefinerede og har et specifikt mål, men eleverne skal her selv finde egne løsninger og i type 5-problemer også vælge egne kriterier for den bedste metode og løsning. 6: Det, der adskiller type 6-problemer fra de andre problemtyper, er, at type 6-problemer er komplekse og ikke klart definerede. Her skal eleverne selv gennem refleksion og kreativitet finde ud af, hvad de har behov for at vide for at kunne løse udfordringen, samt hvilke metoder mv. der er relevante at anvende. (Baltzer i Nissen 2019).	Kompetencer og kreativitet: Analysere, vurdere Kreativitet: Skabe	 Plante Blomst	Spørgsmål: Hvorfor mon fiskehandleren hjælper hende? Bogommeldelse: Hvad synes du om bogen? Spørgsmål: Fortæl om hvordan I tror, at hjertet og følelser hænger sammen Bogommeldelse: Fortæl om engang hvor du eksploderede

Vigtige fokusområder

- L. Silverman: “Spørg de højtbegavede elever, hvad de har brug for”.
- Tænk faglige udfordringer som trivselsfremmende tiltag
- Hav fokus på opgavens kompleksitet
- Vær opmærksomhed på opfattede gentagelser
- Sørg for at der er åbne opgaver med potentiale for at gå i alle mulige retninger - alle trin i opgaven er ikke defineret - og er ikke i bestemt rækkefølge.
- Omtænk opgaver - gerne i samarbejde med de højtbegavede elever

Trivselsfremmende tiltag for de højtbegavede elever kommer alle elever til gode!

Spørgsmål og debat

